

Täysistunto

Torstai 26.11.2015 klo 16.00—23.07

2.4. Suullinen kysymys asedirektiivin muutosehdotuksesta (Reijo Hongisto ps)

Suullinen kysymys SKT 59/2015 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Maria Lohela: Seuraava kysymys, edustaja Hongisto.

Keskustelu

16.49 **Reijo Hongisto ps:** Arvoisa rouva puhemies! Euroopan unioni on esittämässä direktiiviä, jolla kiellettäisiin muilta kuin viranomaisilta sotilasasetta muistuttavien automaatti- ja kerta-automaattiaseidien hallussapito. Reserviläiset ovat maanpuolustuksemme selkäranka ja kulmakivi. Vapaaehtoiset reserviläiset harjoittelevat vuosittain johdetuissa harjoituksissa noin 19 000 vuorokautta omilla aseillaan ja omilla patruunoillaan, puhumatkaakaan niistä harjoituksista, joita he tekevät vapaa-ajallaan tämän johdetun koulutustoiminnan ulkopuolella. Jos EU-direktiivi toteutuu, kerätään reserviläistemme sotilasasetta muistuttavat kerta-automaattiasheet pois, ja näin ollen heidän harjoittelunsa on lähes mahdotonta. Tällä on vaikutusta myös maanpuolustuskykyyn.

Arvoisa rouva puhemies! Kysyn arvoisalta puolustusministeriltä, mihin toimiin hallitus aikoo ryhtyä turvatakseen suomalaisten reserviläisten aktiivisen ampumaharrastusmahdollisuuden myös tulevaisuudessa.

16.50 **Puolustusministeri Jussi Niinistö** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Hallitus pitää ongelmallisena tätä asedirektiivin muutosehdotusta nimenomaan vapaaehtoisen maanpuolustuksen kannalta. Tässä on vaarassa mennä lapsi pesuveden mukana.

Komissiossa ei ymmärretä Suomen maanpuolustuksen mallia. Se perustuu yleiseen asevelvollisuuteen ja sitä kautta reserviin, josta muodostetaan sodanajan joukot, kun taas pitkälti muilla EU-mailla on ammattiarmeijat, joten on erityisen tärkeää, että meillä reservillä on mahdollisuus omaehtoisesti harjoitella, suorittaa ampumaharjoittelua. Hallitus pyrkii vaikuttamaan asedirektiiviin. Komission toimivaltaan ei kuulu Suomen puolustusratkaisun puuttuminen.

16.51 **Sisäministeri Petteri Orpo** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä asedirektiivi oli esillä sisä- ja oikeusministereiden neuvostossa viime viikolla osana EU:n terrorisminvastaista pakettia. Tässä yhteydessä asedirektiiviä sinänsä tuetaan, mutta tähän yhteen kyseiseen kohtaan, josta ministeri Niinistö ansiokkaasti puhui, jätin Suomen nimissä varauksen, eli me haluamme tästä maanpuolustuksellisesta näkökulmasta, joka on meille tärkeä, vielä jatkovalmistelussa löytää Suomelle poikkeuksen, jolla tämä tärkeä reserviläis-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 71/2015 vp

toiminta ja reserviläisaseena käytetty kivääri voidaan jatkossakin pitää meidän valikoimassamme.

Koko tähän asedirektiivin säätämiseen Euroopassa liittyy vahvasti se ilmapiiri, joka Euroopassa Pariisin iskujen jälkeen vallitsee. Meillä Suomessa tämä on poikkeus, ja meidän täytyy se saada Euroopassa ymmärrettyä, että se on nimenomaan maanpuolustuksellinen asia. Muuten Euroopan maat ovat hyvin voimakkaassa rintamassa vaatimassa tätä asedirektiiviä eteenpäin. Meidän pitää tehdä hyvää yhteistyötä ministeri Niinistön kanssa, jotta pystymme tässä tätä Suomen kansalliseen turvallisuuteen liittyvää asiaa hoitamaan.

Puhemies Maria Lohela: Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksiä, ilmoittautumaan.

16.52 **Carl Haglund r** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tämä samainen direktiivi huolettaa myös metsästäjäpiireissä, koska on ilmeistä, että jos EU nyt saa tahtonsa läpi, niin myös monen metsästäjän arki saattaa muuttua tämän myötä. Onko tämä asia, joka on hallituksessa tiedossa, ja millä tavalla pyritte tähän vaikuttamaan?

Yleisellä tasolla on todettava, että tällä hetkellä olisi tarpeita nähdä se metsä puilta ja miettiä, missä yhteyksissä on järkevää, että EU puuttuu tähän lainsäädäntöön, ja missä yhteydessä on sitten järkevämpää, että hoidetaan kansallisesti. On aivan selvää, että tässä EU on nyt menossa semmoiselle alueelle, jossa EU:n kompetenssi ei riitä ymmärtämään eri maiden käytäntöjä. On myös selvää, että tässä ehkä etsitään enemmänkin symbolitekoja kuin varsinaisia järkeviä tekoja, joilla voidaan estää tällaisia hirmutekoja, mitä nähtiin Pariisissa. Tosiaan toivoisin, että tässä hallitus pitää hyvää, järkevää linjaa ja pyrkii puuttumaan niihin ongelmiin, joita meillä oikeasti on ja jotka ovat hyvin traagisia.

16.53 **Sisäministeri Petteri Orpo** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Sen direktiivin valmistelun yhteydessä on jo pystytty vaikuttamaan siihen, että niin sanotut tavanomaisemmat metsästyskiväärit tai ampumaurheilussa käytettävät kiväärit ja aseet eivät ole niin sanotusti maalitauluna tässä. Ja kuten todettua, hallitus tulee tekemään tässä kaikkensa, että tämä maanpuolustuksellinen kysymys tulee hoitoon. Edelleen haluan — jotta kuvaan sitä tunnelmaa — vain todeta sen, että useissa puheenvuoroissa neuvostossa tuotiin esille, että Pariisin iskussa käytetyistä aseista suuri osa oli deaktivoituja aseita, jotka oli otettu uudelleen käyttöön. Tämä taustaksi siksi, jotta ymmärretään, miksi keskisen Euroopan maat, ja itse asiassa laajalla rintamalla maat, ajavat tätä asedirektiiviä tällä hetkellä erittäin voimakkaasti eteenpäin. Se luo meille omat haasteemme tähän meidän vaikuttamiseen.

16.54 **Susanna Koski kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kuten todettu, vapaaehtoiseen maanpuolustustyöhön osallistumisella on erittäin tärkeä tehtävä Suomen puolustusvalmiuden ylläpitämisen kannalta. Reserviläistaitojen ylläpitämistä tehdään myös monella muulla yhteiskunnan alueella kuin Puolustusvoimien piirissä tapahtuvissa harjoituksissa. Esimerkiksi metsästyksellä on tärkeä reserviläistaitoja tukeva rooli. Kysynkin nyt puolustusministeriltä: miten hallitus aikoo turvata, että puolustusvalmiutemme ylläpitäminen otetaan huomioon eri lainsäädäntöjen valmistelutyössä silloin, kun laki koskee välillisesti vapaaehtoisen maanpuolustustyön edellytyksiä?

Pöytäkirjan asiakohta PTK 71/2015 vp

16.55 Puolustusministeri Jussi Niinistö (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tällä asedirektiivin uudistamisella näissä Pariisin terrori-iskujen jälkimainingeissa tavoitellaan tietenkin hyviä asioita, laittoman asekaupan, rikollisuuden ja terrorismin estämistä. Mutta samalla se tosiaan, niin kuin edustaja Koski totesi, häittäisi vapaaehtoista maanpuolustustyötä. Ja valppaanahan tässä pitää olla — meillä on hyvä yhteistyö sisäministeri Orpon kanssa tässä asiassa. Ja samalla tavalla pitää suhtautua muihinkin EU:n kautta tuleviin asioihin, terveellä kriittisyydellä ja talonpoikaisjärjellä.

16.56 Sirpa Paatero sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Ymmärrän keskustelun reserviläistoiminnasta ja metsästyksestä, mutta ymmärtääkseni tässä asedirektiivissä on kaksi isoa kysymystä.

Toinen on se deaktivointi ja toinen nettikauppa, joissa Euroopan tasolla eri maat yhä edelleen toimivat eri tavoin. Tämä on varmaankin se huoli: että eri tavoin toimintakyvyttömäksi tehdyt aseet on toisissa maissa helpompi ottaa sitten uudelleen käyttöön kuin toisissa maissa toimintakyvyttömäksi tehdyt aseet. Minkälainen keskustelu siellä on käyty näistä yhtenäisistä käytännöistä, niin että niitä ei todellakaan olisi mahdollisuutta ottaa käyttöön, vaikka ne nettikaupasta lähetettäisiin palasina ja koottaisiin uudelleen?

Toinen on myöskin tietysti tullien resurssit valvoa tätä nettikauppaa ja niitten rekisteröitymistä sitten nettikaupan kautta ostetuista aseista.

16.57 Sisäministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Direktiivin keskeisiä tavoitteita ovat juuri nämä edustaja Paateron mainitsemat asiat: se, millä pystymme estämään laittomien aseiden päätyksen ylipäänsä markkinoille ja saamme markkinat kuriin, saamme samanlaisen sääntelyn eri Euroopan maihin. Nämä ovat niitä hyviä tavoitteita, joita Suomen on helppo kannattaa ja suurin osa asedirektiivistä onkin kannatettavaa. Mutta sitten meillä on tämä kansallinen kysymys, jota meidän pitää vaalia tässä samassa yhteydessä.

16.57 Olli-Poika Parviainen vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Jatkaisin siitä, mihin edustaja Paaterokin jäi eli näihin kysymyksiin, jotka direktiivissä ovat hyödyllisiä mahdollisesti koko Euroopan unionille eli nettikaupan porsaanreikien tukkiminen ja yhteiset deaktivointikäytännöt sekä tulevaisuudessa 3D-tulostettuihin aseisiin liittyvät kysymykset.

Kuitenkin tilanne näyttää siltä, että nyt terrorismin torjunnan näkökulmasta EU-maiden enemmistö vaikuttaa olevan vielä tätäkin tiukemman asedirektiivin kannalla. Kysyisinkin nyt hallitukselta, miten arvioitte tällä hetkellä Suomen aseman eli onko Suomi tavoitteineen tässä kysymyksessä yksin ja onko esimerkiksi nettikaupan kokonaiskielto menossa läpi, mikä olisi pitkien etäisyyksien Suomessa varmasti ongelma esimerkiksi metsästysharrastajille.

16.58 Sisäministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Mielestäni EU-rintama sen luonnoksen puolesta, jonka komissio toimitti, oli hyvin yhtenäinen. Suomen osalta kyse on nimenomaan vielä kerran tästä maanpuolustukseen liittyvästä poikkeuksesta ja sen neuvotteluista. Siinä me olemme yksin, koska meillä on hyvin poikkeuksellinen järjestelmä. Me olemme poikkeuksellinen maa siinä mielessä, ja se asia pitää hoitaa meidän.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 71/2015 vp

Mutta suurimmalta osaltaan me olemme — joitakin yksityiskohtia täytyy tarkastella vielä — hyvin samassa rintamassa muuten Euroopan maiden kanssa tässä asedirektiivissä, joka siis kiristää aselainsäädäntöä Euroopassa. Täytyy koko ajan muistaa se, että Suomessa on hyvin valvottu järjestelmä, hyvin toimiva järjestelmä, jossa viranomaiset poliisin johdolla huolehtivat siitä, että aseet on hyvin rekisteröity. Niitä saavat ne ihmiset, joilla on siihen oikeus ja edellytykset, ja sitä kautta Suomessa asiat ovat hyvällä mallilla.

Kysymyksen käsittely päättyi.

Kyselytunti päättyi.